

Hrvatska politika.

Hrvati imajo v politiki to veliko smolo, da malokdaj vedo, kaj prav za prav hočejo. Kadar so pa vedeli kaj hočejo, so svoje zahteve stavili tako visoko, da so visele v zraku in tudi tam obvisle. To je bilo nekdanj še pod Avstro-Ogrsko, to je danes.

Radić je v začetku vedel, kaj je hotel: republiko brez soldatov in menda brez davkov. To so pa gradovi v zraku, in so v zraku obviseli.

Ko se je preselil iz zračnih gradov zopet na zemljo, pa ni vedel kaj hoče. Priznal in hvalil je centralizem, zraven pa na vse strani zabavljaj, kar mu je pač na jezik prišlo. Danes tako, jutri tako. Vsakdo ga je rad poslušal, toda nihče ni vedel, kaj hoče.

Prav tako je današnja hrvatska politika. Može veliko in mogočno govorijo, a ne vedo, kaj hočejo.

Hrvati so danes politično v veliki večini organizirani v tako zvani kmetško-hrvatski koaliciji (KDK). Ta čudna tvorba pa sestoji iz dveh med seboj si najbolj nasprotnih delov. Večji del so radićevci pod vodstvom dr. Mačka, manjši del pa samostojni demokrati pod vodstvom Pribičevića. Kar pa se tiče jezika, je Pribičevićev večji kot Mačkov.

Pribičević je hud centralist, Srb. Pod njegovo vlado so Hrvatje z Radićem vred romali v ječo, orožniki so batinali kmete, izobražence so razganjali v vse kote jugogoslavanske zemlje. Pribičević je hotel Hrvatje z bičem prisiliti pod centralizem. In moramo priznati, da se mu je posrečilo. Radić je javno zavrgel republiko in federacijo ter skesano molil centralistično veroizpoved.

Danes je Pribičević v Belgradu odžagan. Zato je moral iskati opore drugod.

Prijel se je Hrvatov, da bi se rešil. Moral je tultiti z volkovi, toda ostal je stari, zagrižen centralist. In sedaj si mislite prečuden položaj, v katerem se nahaja g. Pribičević: na eni strani se mora naslanjati na Hrvatje ter udrihati po centralizmu, svojem lastnem otroku, na drugi strani pa se z vso zagriženostjo in ljubo-sumnostjo oklepa tega otroka. V tako smešno zagato pripelje človeka taka ogabna breznačelnost, kot jo pozna menda samo žerjavovska stranka.

Na drugi strani pa so radićevci, ki sedaj zopet enkrat postavljajo svoje gradove v oblake, in bodo seveda ti gradovi tam obviseli.

Govore o amputaciji, to se pravi, da Hrvatje osnujejo svojo lastno, neodvisno državo. Zmernejši govore o federaciji. Veliko je pa že danes med radićevskimi Hrvatimi ljudi, ki vedno bolj povdarjajo, da so jo Hrvatje s svojo politiko zopet enkrat temeljito zavozili. KDK da veliko in na široko govori, pa nihče ne ve, kaj hoče. Seveda, če pa dr. Maček hoče nekaj čisto nasprotnega, kot pa njegov namestnik Pribičević. Dalje se jeze radićevci nad Pribičevićem, ki bi se rad vrnil za vodjo hrvatskega naroda, dasti je Srb in zagrižen centralist. Zlasti dr. Maček je hud nasprotnik

svojege tekmeča Pribičevića. Kjer pa je kraljestvo samo v sebi razdeljeno, bo razpadlo. To velja tudi za KDK. Zato je danes vedno bolj jasno, da bo hrvatska nemurna politika zopet doživela velikanski polom.

In na tako politiko naj se Slovenci vezemo?

Iz ognjišča liberalnih laži.

Žerjavovci lažejo po notah. Kjerkoli se ponudi prilika podlega obrekovanja, tam so žerjavovci zraven. Svoj čas so kar na koše lagali v Belgradu o nas, danes v svojem časopisu kupičijo laži kar na debelo. Tudi ni čuda: Ljudje, ki so izropali Slavensko banko in so organizirali zločinsko tolpo za pobijanje Slovencev, se pač ne bodo ustrašili pred lažjo.

Te dni je prineslo »Jutro« zopet celo kopo laži. »Jutro« je pozabilo, kako je bilo v Sloveniji za časa žerjavovske strahovlade, ko niti svojega življenja nisi bil varen, kaj šele službe in kruha. In sedaj ta list govori o klerikalnem preganjanju: da se razganjajo liberalne občine, da se zabranjujejo shodi, da klerikalizem uganja orgije strankarstva.

Te laži so tako gorostasne in debele, da je celo veliki župan čutil dolžnost, da je »Jutro« prijel za jezik. Veliki župan je podal naslednjo izjavo:

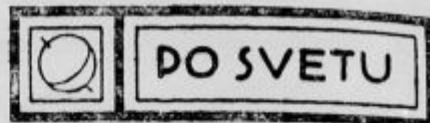
Trditve, da vlada uganja v Sloveniji prave orgije partizanstva, je popolnoma neresnična. Ravnotako je neistinita trditev o razpuščanju naprednih občin in druđih persekucijah. Meni o vsem tem ni ničesar znanega. Nasprotno. Odkar je g. dr. Korošec minister notranjih del to je od 23. februarja 1928 in sploh v letu 1928. ni bil razpuščen ni en občinski zastop v ljubljanski okolsti.

Kako pa je bil zabranjen shod na Bledu?

V dr. Žerjavovi trditvi o zabranjevanju shodov je samo toliko resnice, da je upravna oblast prepovedala prijavljene shode pod milim nebom dne 22. in 24. junija t. l. v Ljubljani in 8. t. m. na Bledu. Prva dva dni se je prepoved izvršila vsled tega, ker so bila vsled dogodka 20. junija prepovedana vsa javna zborovanja v državi sploh. Zbor na Bledu pa je upravna oblast prepovedala radi tega, ker ne gre, da se prireditev (Kmetijski praznik) kmetške strokovne organizacije, t. j. podružnic Kmetijske družbe, v kateri so včlanjeni pristaši vseh strank izrabi za strankarsko politične namene ene stranke.

Ker se kmetškega praznika običajno udeležijo pristaši vseh strank in ker je bil ta dan tudi romarski praznik na Bledu, bi lahko strankarski politični shod povzročil kaljenje reda in miru, ki se mora zlasti v letoviščih kakor je Bled že v interesu tujškega prometa vzdržati. Kako zelo škodujejo razne demonstracije tujskemu prometu, je letos dovolj bridko občutila Dalmacija.

»Preje sem se vedno zbudil vsled svojega lasnega smrcanja.« »In zdaj?« »Zdaj pa spim v drugi sobi.«

Katoliška cerkev.

s Otvoritve evharističnega kongresa v Sidneyu v Avstraliji je bila 2. septembra. V stolni cerkvi se je pel pred otvoritvijo svečan Te Deum. Ob 10 je papežev odposlanec kardinal Cerretti daroval sv. mašo, katere se je udeležila ogromna množica vernikov. Popoldne je kardinal izvršil obred otvoritve kongresa. Odklenil in odprl je vrata katedrale.

s Razno. V Budimpešti so slovesno otvorili prvi dom za duhovne vaje. Sveti oče je daroval v ta namen krasno monštranco. — Od leta 1918. dalje je izstopilo vsled agitacije protiverskih svobodnjakov v Nemčiji iz protestant. vere 1.300.000 duš, iz rimskokatoliške pa 150.000. — Francosko časopisje potrjuje, da je škof d'Herbigny ob svojem potovanju po Rustirske posele, kakor škofje in duhovniki prvih kristjanov, željno pričakujoč trenutka, ko bo moglo stopiti krščanstvo tudi v Rusiji zopet na plan.

Italija.

s Razno. V Gradišču nad Vipavo imajo cerkev na griču, s ceste vodi strma pot k cerkvi. Ob ti poti je 14 kapelic križevskega pota z lepimi slikami. Nedavno tega so neki razuzdanci (ne domačini) par kapelic oskrunili, svete podobe razrgali in vrgli na pot. Obsodbe vredna kultura. — O letošnji letini poročajo: Na hektolitre bodo vino merili samo v Tomaju, Dutovljah, Križu, Sepuljah, Sežani, Skopem in še tu ali tam — pa hektolitrov ne bo mnogo. Grođd je v kljub hudi vročini še silno zeleno. — Združene so v eno samo sledeče občine: Brežina, Devin, Sempolaj-Slivje in Mavhinje. Uradno ime ji bo Brežina-Devin (Aurisina-Duino), sedež bo na Brežini. — V Logu pri Vipavi so imeli 15. in 16. sept. cerkveni shod fantje in moške, da se po Apostolstvu mož posvete Kristusu — Kralju. — V Tolminu je umrl dekan in častni kanonik g. Ivan Rojc. — Ker je tržaška »Edinost« poročala in sicer resnično poročala, da je italijanska vojvodinja Helena D' Aosta obiskala po Krasu razne otroške vrtnice in nato še — cirkus Kludsky v Gorici, je bila »Edinost« ustavljena in ne izhaja več.

Grčija.

s Tropska mrzlica. To je mrzlica, ki jo povzroča prehuda poletna vročina. Na Grškem je strašno razširjena. Pol milijona ljudi je bolnih. V Atenah so bili uradi in trgovine zaprte, ker je vse ležalo. Precej oseb je umrlo. Bolezen je v tem, da naraste močno telesna toplota, se bruhla kri, pojavijo se živčni napadi podobni ka-

kor pri božjastnih in bolnik ima razne privide in fantazije. Tudi ministrski predsednik Venizelos je obolet.

Čehoslovaška.

s Vojaška služba — težka služba. Čehoslovaška vojaška zdravstvena uprava je pred kratkim objavila naslednje podatke o čehoslovaški armadi: Pri povprečnem stanju 120.000 mož je v 15 mesecih obolelo 84.000 mož in od tega jih je 400 umrlo. Obolelo je torej 71.75 odstot., umrlo pa eno tretjino odstotka. Pri 16 letalskih nesrečah je izgubilo življenje 70 vojakov. Samcumorov je bilo v armadi 120, to je 1 na tisoč. To so v resnici bridke številke.

Rusija.

s Novo notranje posojilo. Sovjetska vlada je sklenila, da bo 1. septembra razpisala novo notranje posojilo 500 milj. rubljev (1 rubl je ca. 22 Din) v svrhu industrijskih investicij in pospeševanja poljedelstva. Obveznice se bodo glasile za deset let in se bodo glasile po 25 rubljev. Polovica se bo obrestovala s 6% obrestmi in se bo deloma žrebala s premijami, druga polovica pa se bo izstavila kot čista loterija.

Amerika.

s Nasprotnik pijače. V ameriškem volivnem boju obetajo demokratje (Smith), da bodo zopet dovolili javno točenje alkoholnih pijač. Republikanci (Hoover) pa hočejo ostati suhi. Avtomobilski kralj Ford je glede »suše« in »moče« izjavil, da bo svoje tovarne zaprl, če zmagajo mokri; on da se ne bo ubijal s pijanim delavstvom. Znano je, da Ford plačuje dobrotoda neusmiljeno pošlje proč vsakega, ki smrdi po alkoholu.

Drobne novice.

Zgorela je palača londonske družbe, ki se peča s petrolejskimi in gumijskimi potrebščinami.

Na Dunaju so zaprli bolgarskega komunista Petra Iskrova.

Občinske volitve bodo 25. novembra na Tirolskem.

900 ljudi je izgubilo življenje pri zadnjih poplavih v Koreji.

Za vzdrževanje cest je izdala Avstrija v letu 1928. 31½ milijona šilingov. (Šiling je 8 Din.)

20 m globoko v morje je padel vlak na Finskem.

V Zaevci je umrl slovit čiški pesnik Anton Sova.

2500 novih stanovanj bodo sezidali v Berlinu.

Alkoholnih pijač popijejo na Čehoslovaškem dnevno za ckgrog 32 milijonov dinarjev.

Najstarejše ječe na svetu so v Mandžuriji.

15.000 inženirjev je v Italiji, od teh 3000 brez dela.

Zlato valuto bo vpeljala Bolivija, republika v Južni Ameriki.

20 pristanov je uničil požar v kraju St. Juan de la Ville v Franciji.

„Izbrala sem“

pravi razumna Mica. „Med vsemi snubci tistega, ki mi je prinesel RADION. On misli na to, da sebi in meni olajša življenje, kot to dela RADION pri perilu. Z RADIONOM ni več mučnega pranja in mencanja, ker pere sam.“

Varuje perilo!

22 tisoč gostov je bilo navzočih pri poroki skladatelja Graingerja v Ameriki.

Potopil se je čiški potniški parnik sedaj kot navadni duhovniki tudi višje papij posvetil tajno v škofo več ruskih rimskokatoliških duhovnikov, ki opravljajo »Mira Flores«. 20 ljudi mrtvih.

Tajni špijon Mussolinijev Cestari je v Belgiji bil umorjen.

13 motornih koles je zaplenila monakovska policija, ker so delala prevelik ropot.

Najcenejše v vsej Evropi se živi ta čas v Franciji.

Sedem nadstropij pod zemljo in sedem nad zemljo bo imel nov hotel v Pragi.

293.408 prijavljenih radio-prijemnih aparatov je v Avstriji. Davek 16 Din na mesec od aparata.

10 ton dinamita je eksplodiralo na vagonu v Južni Afriki. Mnogo hiš podrtih, ranjen nihče.

30.000 stotov surovega masla so izvozili Danci v juliju.

NOVICAR

d Nov orjunaški zločin. V času žerjavovske strahovlade l. 1924. so ustanovili in plačevali žerjavovci tolpo, katere namen je bil Slovencev z revolverjem in batino vbiti centralistično prepričanje. Vsem so nam še živo v spominu razna grozodejstva in nasilstva, ki so jih takrat uganjali orjunaši. Pozneje je morala vlada vprav radi teh nasilstev to družbo razpustiti. Toda kljub temu se je še na skrivnem shajala.

Pa se je pripetilo, da so se orjunaši sprli med sabo. In tedaj je eden izmed njih, neki Egidij Peric iz Ljubljane izstopil ter zagrozil, da bo izdal vse njihove zločine, za katerimi so znali doslej vsako sled spretno zabrisati. Ker so se bivši orjunaši bali njegovih razkritij, so ga obsodili nasmr. Dolgo časa so ga zalezovali, dokler niso našli ugodne prilike. V petek zvečer ga je nekdo ustrelil skozi okno njegovega stanovanja z dum-dum krogle, ki mu je prsa popolaoma razmesarila in je Peric v 10 minutah umrl. Zločinca niso našli. Pač pa so zaprli celo vrsto bivših uglednih orjunašev in se vrši velika preiskava. Poleg tega je dobila policija v roke zapiske pokojnega Perica, ki je vedel, da je obstojen na smrt in je vse svoja razkritja napisal in spiske že prej izročil nekemu svojemu prijatelju. Tako se zna zgoditi, da se bodo sedaj pojasnile skrivnosti vseh orjunaških zločinov. Žerjavovci so lahko ponosni na to svojo najodličnejšo organizacijo, ki so jo tako povzdigovali in širili, da se je morala celo sokolska umikati. Seveda bomo svoje čitatelje obveščali, kako se bo še naprej razvijal smrad iz te pristne žerjavovske cvetke.

d »Amerikanski Slovenec« prinaša o min. preds. dr. Korošču daljši članek z življenjepisom in dostavlja: »Mi ameriški Slovenci dr. Korošču čestitamo in mu želimo največjih uspehov na političnem in državniškem polju, kot prvemu Slovencu, ki ga je doletela najvišja državna čast — čast ministrskega predsednika v jugoslovanski državi. S počesčenjem dr. Korošča kot najboljšega politika in državnika naše lepe stare domovine, se čutimo počaščene tudi mi. Zato prav navdušeno klicemo tja čez morje stari domovini; Bog živi Tvojega političnega voditelja dr. Antona Korošča!«

d Jubilej zaslužne redovnice, 60letnico svoje rojstva je praznovala v zatišju karmeličanskega samostana na Selu pri Ljubljani č. mati Jožefa Terezija Pogačnik. Slavljenska, ki je obhajala lani v adventu 40letnico strogega samostanskega življenja, je sestra primarija dr. Josipa Pogačnika. Slavljenska je bila mnogo let prednica imenovanega samostana.

d Zaslužni dekan častni občan. Občine Presečno, Prevorje in Planinska vas so enoglasno imenovale častnim občanom gospoda Marka Tomažiča, konzistorijalnega svetnika in dekana v Kozjem, v priznanje obilih zaslug, katere si je pridobil

v teku 31letnega načelovanja okrajnemu zastopu v Kozjem, in se mu je izročila čično izdelana diploma.

d Pospeševanje lončarske obrti po ljubljanskem oblastnem odboru. Oblastni odbor je sklenil, da se v Kaplji vasi pri Komendi, kjer je za to obrt najogodnejša zemlja, postavi strojna peč iz oblastnih sredstev. Obenem se pošljeta dva učenca na tehnično srednjo šolo v Ljubljani za študiranje lončarske stroke, ki se bosta po končanem študiju posvetila napredku in razvoju te domače obrti.

d Skrb za dobre ceste. Ljubljanski oblastni odbor je sklenil: Deželna cesta I. vrste Hotavlje — Podpleče (tako zvana Kopačniška cesta) se izroči v upravo cestnemu okrajnemu odboru škofjeloškemu; za njuna popravila na tej cesti se upravi dovoli vsota 55.000 Din iz oblastnega proračuna proti predložiti proračuna. — Odbori se načrt za zgradbo deželne ceste II. vrste Markovec — Viševk; z deli se prične takoj. — Dela pri zgradbi sedmih opornih zidov na oblastni cesti Kranj — Jezersko se oddado stavbni tvrdki Emil Tomažič v Ljubljani.

d Na oglarski šoli Cecilijinega društva v Ljubljani se bo šolsko leto 1928-29 pričelo šele v ponedeljek 24. septembra. Ob 9 dopoldne bo vpisovanje vseh učencev. Novi učenci se letos ne bodo več sprejemali.

d Poplavne znamke. Poštno ministristvo je sklenilo vzeti iz prometa tako zvane poplavne znamke s povišano vrednostjo po 0,25 — 0,25, 0,5 — 0,5 in 1 — 0,50, ki so prišle v promet letos 18. junija. 30. t. m. izgube te znamke vrednost.

d Naseljevanje v Južno Srbijo prekinjeno. Glavno agrarno poverjeništvu v Beogradu opozarja vse interesente, da bo s 15. septembrom naseljevanje v Južni Srbiji do nadaljnjega ustavljeno.

d Mariborski oblastni odbor. Na zadnji seji se je dovolil za popravilo mostu čez Dravo pri Ptujju kredit 14.000 Din. — Za dravinjsko cesto se je nakazal kredit v znesku 50.000 Din. — Za prikojevalni tečaj čevljarjev v Braslovčah in Polzeli se je podelila podpora v znesku 3000 Din. — Tudi je oblastni odbor sklenil, da se bodo izvedli poizkusi s semenskim žitom in da se bo izvedlo približno sto takih poizkusov pri raznih vzornih posestnikih, ki kažejo dovolj zmisla, znanja in veselja za to stvar in ki imajo tudi zemlje za to na razpolago. Razen tega se je sprejelo v dveletno vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru 36 učencev.

d Konkuzi. Po podatkih Jugoslovanskega društva za zaščito upnikov v Zagrebu je bilo v avgustu zabeleženih 62 konkuzov napram 57 v istem mesecu preteklega leta, in sicer v Srbiji in Črni gori 51 (septembra 1927 42), v Hrvatski in Slavoniji 3 (3), v Sloveniji in Dalmaciji 1 (7), v Bosni in Hercegovini 3 (4) in v Vojvodini 4 (1). Povečanje števila konkuzov v

avgustu je pripisati večjemu številu konkuzov v Srbiji in Črni gori. V Sloveniji pa je bil pretekli mesec zabeležen samo en konkurz. V prvih osmih mesecih tekočega leta je bilo v vsej državi zabeleženih 605 konkuzov napram 742 v istem razdobju preteklega leta, torej 137 konkuzov ali 18,4 odstotka manj kakor lani. Po pokrajinah je bilo v tem razdobju zabeleženih v Srbiji in Črni gori 425 (lani 479), v Hrvatski in Slavoniji 58 (93), v Sloveniji in Dalmaciji 63 (82), v Bosni in Hercegovini 13 (21) in v Vojvodini 45 (47). Najbolj je napram lani nazadovalo število konkuzov v Hrvatski in Slavoniji in v Vojvodini, najmanj pa v Srbiji in Črni gori.

d Premovanje goveje živine v Murski Soboti. V četrtek, dne 6. sept. t. l. se je vršilo premovanje goveje živine v Murski Soboti za mursko-soboški okraj. Prignanih je bilo 80 bikov, 79 telic in 54 krav. Živina je bila zares izbrana. Posebno med biki so bili prvovrstni. Prišlo je mnogo posestnikov iz cele Slovenske Krajine. Posebno lepo živino je imel g. Vogler iz Cankove in mesto Murska Sobota. Razdelilo se je precej nagrad in diplom.

d Nova lekarna v Logatcu. Novo lekarno v Logatcu v hiši g. Serinija izroči prometu dne 10. sept. Mr. Janez Kristan, bivši dolgoletni asistent lekarni Sušnik v Ljubljani.

d Z mašami si je hotela pomagati. Z ozirom na tozadevno notico v zadnjem »Domoljubu« smo iz iste fare prejeli pojasnilo, da je dopis prišel iz zlobnega namena in sovraštva. Sv. maše so vse pošteno plačane. Ako katerega kaj briga, se lahko informira v kaplaniji in v zavodu na Rakovniku. Glede potrdila je stvar že davno v redu. Bila je le majhna napaka, ki se je takoj pojasnila. — Najboljši državnik dr. Korošec ima brezštevilne obrekovalce, ki mu najboljše dela in namene v slabo podtikajo.

d Skrb poslancev SLS za vodovodne naprave. Že meseca julija si je ogledal odposlanec higienskega zavoda v Ljubljani s poslancem dr. Kulovcem in dr. Česnikom studence v nekaterih vaseh novo-meškega okraja, kjer naj bi se napravili vodovodi in kapnice, tako v Gaberju, Gor. Suhadolu, Smolenji vasi, Duganjih selih, Vel. Kalu. Pred kratkim je inženir higienskega zavoda napravil načrt za vodovod v Gaberju, Smolenji vasi in Velikem Kalu pri Mirni peči. Za te vodovode bodo prispevali higienski zavod, oblastni odbor in interesi ter se imajo zgraditi tekom enega leta.

d Otroci naših vestfalskih rojakov, ki so nastanjeni v oblastnem dečjem domu v Mariboru so napravili 7. t. m. izlet v Rogaško Slatino. Ogledali so si vse naprave, od katerih so jih posebno zanimali vrelci. Za spomin jim je zdraviliška uprava poklonila vsakemu po eno steklenico mineralne vode, da jo ponese starišem, in da tudi oni okusijo moč svetovnoznane slatinske vode.

d Iz časa žerjavovske jugoslovanske. Nekje je prejel župan od ministristva iz Beograda vprašalno polo, da jo naj izpolni, namreč koliko »biračev« ima nji-

80 let raziskovanja

je bilo treba, da se odkrije pravi Schichtov način pranja, ki obstoji v tem, da se

ŽENSKA HVALA

vzame za namakanje perila preko noči, zjutraj pa se za izpiranje uporabi

Schichtovo Terpentin milo

hova občina. Beseda »birač« pomenja v srbskem jeziku »volivec«. — Zupan je pa mislil, da želi ministrstvo zvedeti, koliko »beračev« ima njihova občina. Zato je moško prijel za pero in ministrstvu takole odgovoril: »Naše županstvo ima sedaj hvala Bogu samo dva berača in za nju sami skrbimo, ni potreba radi nju imeti ministrstvu nobenih skrbi...«

d Težka nesreča duhovnika. V torek, dne 4. septembra, zvečer so pripeljali v celjsko bolnico težko poškodovanega g. Alojzija Potrča, kaplana in kateheta iz Loke pri Zidanem mostu. Padel je s kolesa in si prebil lobanjo. Našli so ga na cesti poleg kolesa v nezavesti.

d Vlak jo je pahnil v potok. Blizu Kakuja v Posni se je te dni pripetila huda nesreča. 65letna gluhonema starica Hankija Jašarspahić je šla po železniškem naspisu, ko jo je dohitel vlak in jo vrgel v bližnji potok, kjer je hudo ranjena obležala, dokler je ni našel njen brat Salih, ki jo je dal prepeljati z brzovlakom v sarajevsko bolnico. Toda starica je med vožnjo za pridobljenimi poškodbami umrla in vlak je pripeljal v Sarajevo le njeno truplo.

d Med dva vagona je zašel v Zagrebu te dni kretnik Franc Habin, ki sta ga z odbijaci zmečkala. Nesrečni železničar je bil prepeljan v bolnico, kjer je kmalu nato umrl.

d Na strehi železniškega voza našel smrt. Delavec v tovarni vagonov v Brodu na Savi 19letni Tošo Lasić se je peljal z vlakom proti Brodu. Iz še neznanega vzroka se je peljal na strehi vagona. Na mostu Orljavi med Novo Kapelo in Oriovcem ga je zgrabila ograja in mu odbila glavo.

d Smrtna nesreča. Zvečer 6. t. m. ob

pol 10 je zavozil v vlak, ki je prihajal točasno iz Grobelna v Rogaško Slatino, avtomobil, last tvrdke Albert Baumann in drug iz Zagreba. Nesreča se je dogodila na cesti pred gostilno Marije Ogrizek v Tekačevem. Sunek je bil tako silen, da se je pri lokomotivi pokvarila zavora, radi česar je stroj vlekkel avto s šoferjem vred kakih 100 metrov po progi in oba popolnoma razmrcvarila. Sreča v nesreči je bila, da avtomobil ni imel potnikov-gostov, ki so hoteli z istim v Zagreb, a so ostali v Rogaški Slatini, ker ni bil šofer ob naročenem času na mestu. Šofer Ivan Novak, doma iz Trojan pri Kamniku, je bil na licu mesta mrtev. Kdo je kriv temu trčenju bo težko ugotoviti. Na vsak način je pa potrebno, da na tem mestu, kjer je bilo že več nesreč, postavi železnica cestno zaporo.

d Strašna železniška nesreča se je pripetila na češko-avstrijski meji. Dunajski brzovlak je zavozil v postajo s polno paro in radi napačne postavitve kretnic trčil v tovorni vlak, ki je stal na postaji. Prvi trije vagoni brzovlaka so padli s tira, pri čemer je bil tretji vagon kar prerezan na dvoje. Tudi četrti in peti vagon sta skočila s tira, ostala pa sta pokoncu. Tračnice so se več metrov daleč raztegale in zakrivile. Kolesa vagonov in lokomotiv so se polomila, obe lokomotivi sta popolnoma razdejani. Do 7 zvečer so potegnili izpod razvalin 18 mrtvecev in več kot 25 težko ranjenih, dočim se število lahko ranjenih dosežaj ni moglo še ugotoviti. Iz razvalin se je čulo kričanje in ječanje. Strojevodja in kurjač brzovlaka sta bila takoj mrtva. Med mrtvimi so tudi trije drugi železničarji, katere je bilo spoznati samo po obleki. Strojevodja tovarnega vlaka je ušel smrti, ker se takrat ni na-

hajal na stroju. Kurjača pa je zadela strašna smrt, ker je ravno takrat odprl kotel in ga je sunek vrgel v goreči premog, obenem pa se je nanj sesul premog s tenderja.

Kot vzrok nesreče se navaja, da je strojevodja prezrl postajni znak, ki je bil postavljen na »stoj« in da je zato zakrivil nesrečo. Domneva se, da se nahaja pod razvalinami prvih dveh vagonov še šest do osem oseb. Med potniki brzovlaka se je nahajal tudi romunski poljedelski minister Avarescu, ki se je rešil s tem, da je poprej že odšel iz drugega vagona v jedilni vagon, ki je bil zadnji v vlaku. Število težko ranjenih, ki so bili prepeljani v brnsko bolnico, znaša sedaj 33.

d Strup za podgane povzročil smrt. Pavli Ivičevi, šestletni deklici v Zagrebu v Marovski ulici, je predvečerašnjim naglo prišlo slabo. Domačini so deklico hitro prenesli v bolnico, toda otrok je umrl na pragu bolnice. Deklica se je baje sama zastropila v neopreznosti. Pogoltnila je malo količino strupa, namenjenega podganam. Ta strup je tako hudo učinkoval, da je povzročil smrt otroka.

d Velik požig v hrvatskem hotelu. V noči od 4. na 5. sept. je izbruhnil v Sremski Mitrovici velik požar. Hotel »Jadranc« je zgorel do tal. Pri gašenju požara sta se ponesrečila dva gasilca, več ljudi pa je bilo poškodovanih. Požar je izbruhnil v hotelu okrog polnoči. Strežniško osebje je poklicalo ves hotel ter gasilce. Toda požar je že objel vse poslopje. V trenutku je bilo na nogah vse mesto, kajti policija je meščanstvo poklicala na pomoč s streljanjem. Čez nekaj časa je nastal velik pok in vsa streha je zletela v zrak kakih deset metrov visoko. Dva gasilca je eksplozija vrgla v zrak, nakar sta zopet padla nazaj

v plamen ter v groznih mukah klicala na pomoč. Še predno so prišli do njih, je nastal nov pok, ki je vrigel v zrak štiri gasilce, ki so padli nato na tla. Komaj si je nekaj reševalcev priborilo dohod do njih in jih izvleklo hudo ranjene skozi pogorišče na varno. Nato so sledile nove eksplozije alkoholnih pijav, ki so se nahajale v hotelskih shrambah. Zjutraj je nudilo pogorišče sliko pravega opustošenja in razdejanja.

d V Bosni še vedno gori. V gozdu Krnji Yeli pri Foči v Bosni je izbruhnil gozdni požar, ki je zavzel radi hudega vetra ogromen obseg in je dosedaj zgorelo že nad enajst kvadratnih kilometrov gozda. Poklicani so bili na pomoč ljudje iz vseh okoliških vasi, orožniki in vojniki. Aretiranih in pripeljanih v Fočo je bilo pet kmetov, ki so osumljeni, da so zažgali gozd. Kmetje namreč zažigajo gozdove, da bi tako nastale njive, katere zahtevajo zase.

d Tečaj za brezalkoholne sadne pijače. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva za Maribor in okolico priredi letošnji jesen na obl. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru tri tečaje: 1. dne 17., 18. in 19. septembra; tridnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjadi; 2. dne 20. septembra: enodnevni tečaj za izdelovanje sadnih sokov (brezalkoholnih sadnih pijav). Oba tečaja sta namenjena predvsem gospodinjam in dekletom. 3. dne 6. oktobra: enodnevni tečaj za izdelovanje sadnih sokov (brezalkoholnih sadnih pijav). Namen tega tečaja je izobraziti voditelje (voditeljice), ki naj prirejajo nato slične tečaje po deželi. Vsi tečaji so brezplačni in se jih morejo udeležiti zanimanci(ke) iz cele oblasti. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 9 do 12 in od 14 do 17. Za prva dva tečaja se je prijaviti najkasneje do 15. septembra, za zadnji tečaj pa do 1. oktobra t. l. na: Podružnico Sadjarskega in vrtnarskega društva, Maribor, vinarska in sadjarska šola.

d Razstava goveje živine v Mariboru se je otvorila 5. septembra ob lepi udeležbi. Na okusno okrašenem sejmišču je bilo razstavljenih: 39 bikov, 83 krav in brejic ter 42 bikcev in telicik marijadvorske pasme ter 12 krav in brejih telic, dva bika in bikca pincgavske pasme. Po pregledu ocenjevalne komisije se je izvršila razdelitev nagrad.

d Nekaj za kadilce. G. inž. Joško Likar iz Kostanjevice je sestavil nov izvirten ustnik s pripravo za uničenje nikotina. Ta ustnik moč nikotina zmanjšuje, pri tem pa tobak ne izgubi vonja, temveč

MOČNO

in strokovnjaško izdelane bakrene kotle za žganjekuho in kotle za kuho dobite

NAJCENEJE

ednole pri kotlarju IVAN KAPELJ — Ljubljana VII (Šiška), Aljaževa cesta 4.

ZA TRPEŽNOST SE JANČI!

PO DOMOVINI

Radovan Hrastov:

Kjer so brda, kjer so skale...

II.

Prav prijetna je pot od Kranjske gore tja gor do Vršiča. Tik pred večerom hitiva s tovarišem mimo kopalnice, ki ga na novo građe takoj za prvim ovinkom. Že ko sem spomladi nekoč hodil po tej poti, so zabijali težke pilote v mehko plast ilovice in blata, gradili so in omejevali prostor, kjer bo kopalnice stalo. Čez poletje so toliko napredovali z deli, da je že možno uvideti, kakšen obseg bo ta naprava obsegala in kakšna približno bo. Prostor sam stoji tik ceste, ki vodi mimo v že omenjene planinske kraje. Prav srečno je izbran in bo mogoče dobro dosegti svoj namen. Močno je izpostavljen soncu, za senco pa je preskrbljeno kar ostanen ceste v prijetnem gozdiču. Voda bo prihajala v kopalni prostor (bazen) po ceveh iz bližnjega hriba. Še prej pa jo bo spotoma solnce ogrelo. V ta namen je napravljen poseben vijugast in le malce nagnjen odprt kanal, po katerem se bo voda počasi pomikala nizdol in se obenem grela z naravno toploto sonca, ki je pač najcenejša in tudi sicer zelo zdrava in pristna. Tako bo voda po mnogih vijugah kočno prihajala že kar topla v kopalnice. To kopalnice gradi Letoviško društvo v Kranjski gori, denarno pa bo vso stvar podprla občina in domača hranilnica.

Znano dejstvo je, da se Slovenci vse premalo brigamo, da bi lepoto in sijajno lego svojih krajev povzdignili do čim višje stopnje in da bi čim intenzivneje izrabili položaj, ki ga naša Slovenija kot tujsko-prometna pokrajina nudi svojim prebivalcem. Z drugo besedo: da bi naše lepe kraje napravili tudi sicer prikupljive in vabljive. Zakaj samo naravno bogastvo lepote še ne zadostuje povsem; tuji, ki prihajajo v naša letovišča na oddih, iščejo in zahtevajo tudi drugih ugodnosti in dobrin. In jasno je, da treba v tem oziru storiti vse, kar se v danih razmerah storiti da,

ga še znatno boljše. Izum je prijavljen že v vseh večjih državah, tako v Evropi, kakor tudi v Ameriki.

d Izvrstna žetev v Bački. Kakor javljajo iz Sombora, so na posestvu tamkajšnjega veleposestnika Josipa Mačetiča pridelali letos na enem oralu 21 meterskih centov žita, dočim so na istem zemljišču pridelali lani samo osem meterskih centov.

d Za kraje, ki so groženi po škrlatinki. Z ozirom na pojavljanje škrlatinke v ljubljanski oblasti, razglašajo Higienski zavod v Ljubljani, Zaloška cesta 2, da se vrši prostovoljno cepljenje proti škrlatinki z Dickovim toksinom vsak dan izven nedej in praznikov od 10 do 12.

d V deželni bolnici je umrl Jožef Žurga, bivši dolgoletni vratar te bolnice in zvest pristaš SLS. Naj v miru počiva!

d Občni zbor Slovenske orlovske zveze se bo vršil dne 30. septembra t. l. ob 9 dopoldne v Ljudskem domu v Ljubljani. Na občnem zboru S. O. Z. ima vsak odsek en glas, in scer glasuje po delegatu, kateremu izda v to svrhu pismo pooblastilo. Delegate je treba javiti S. O. Z. takoj po odsekovnem občnem zboru. (Glej O. O. šte. 10.)

d Nova pridobitev Ljubljane. Iz »dolge vasi Ljubljance« je nastala moderna bela Ljubljana. Ulice se modernizirajo in asfaltirajo, po njih drvi nebroj avtomobilov.

kajti končno je vendar od tega odvisno, kakšen je dotok tujecev. In da prihaja s tuji denar in zasluge, je tudi jasno. Pa je tedaj jasno tudi račun: čimveč tujecev, temveč zasluga gre našim ljudem, tembolj se dviga in večja bogastvo dežele in njenih prebivalcev.

Tako sva ugotavljala s prijateljem, ko sva razsojala o potrebi in koristnosti omenjenega kopalnice. Pa sva se mimo tega vprašanja dotaknila še drugih stvari, ki se tičejo Kranjske gore in našega tujskega prometa sploh. Pot se je v takih pogovorih kar sama jemala izpod nog. Tam izza skalnatih sten se je počasi pokazalo polno in svetlo obliže lune. Midva pa sva spela dalje v goro, vsa više in više, v svetlo mesečno noč...

D. M. V POLJU.

V naši občini smo se začeli pripravljati na občinske volitve. Kakor se čuje, so posebno delavniki komunisti. Znani Dobrota in Skuk se posebno zanimata, kdo bo v D. M. v Polju župan. Gotovo pa delata račun brez kremljarja, ker tudi mi ne bomo držali križem rok.

Dosedanji občinski odbor je bil razen par izjem delaven. En komunist in dva demokrate pa sta v tekoči triletni dobi izstopila. Občinski odbor je v triletni dobi izvršil velika dela. Preskrbel nam je električno luč, napravil novo postajališče, preuredil šolo v D. M. v Polju. Prav dobro skrbi za obče pota. Za vse smo mu občani tudi hvaležni in se bomo tudi hvaležno izkazali pri volitvah.

TREBNJE.

Dne 16. sept. ob pol 2 pop. se vrši v Trebnjem velika tombola z veselico v prid zgradbi Prosvetnega doma. Še je čas, da si kupite tombolsko tablico, s katero boste zadeli morda šivalni stroj ali kolo. Srečka stane 3 Din. Dobite jo v zadruzi, Kmet. društvu ali v trgovini pri gđ. Jerob ali pa v trafiki pri g. Novaku v Trebnjem. Hitite, ker jih bo zmanjkalo. Fantje in dekleta so že vsi prodali. Na svidenje prijatelji našega Doma pri tomboli in veselici v nedeljo popoldne.

Pa ne samo Ljubljana, cela Slovenija »diši« po bencinu. Avtomobil je postal trgovcu, inženjerju, potniku, zdravniku, da celo kmetovalcu prometno sredstvo, brez katerega si današnjega živahnega prometa sploh ne moremo misliti. Večina navedenih poklicev, ki uporablja avto, pa si ne more ali pa noče vzdrževati šoferja. Zato je hvalevredna podjetnost g. Karla Čamernika, ki otvori 1. oktobra t. l. šofersko šolo. V tej šoli se bodo izobraževali poklicni šoferji ter gospodje in gospe, ki se hočejo priučiti priljubljenemu avtu športu. Tečaj za poklicne šoferje traja 30 dni, za ostale pa 15 dni. Pouk se bo vršil teoretično in praktično, po načrtu, ki predvideva znanje pri šoferski preizkušnji.

Stenice, bolhe, muhe, komarje tudi suhe uniči, ljubi oče, mati, sin, če vedno rabiš, »ZACHERLIN!«

d Slabokrvnim se nudi sedaj naravna prilika za naglo ozdravljenje, ker so to najboljši meseci za okrepitev krvi z »Energinom«, železnatim kina - vinom. Za ozdravljenje in ojačenje krvi pri odraslih in otrocih zadoščajo tri velike steklenice. Dobiva se v vseh lekarnah. Ena velika steklenica s točnim navodilom 40 Din, tri steklen. »Energina« železnatega kina - vina po pošti za 128 Din razpošilja Laboratorij »ALGA«, Sušak.

KAMNA GORICA.

Naše lat. prosvetno društvo obstoja že skoraj 30 let. Igrs smo prijeli v skladišču žebljarske zadruge, katerega nam je v ta namen iz prijaznosti združa odstopila; telovadba se je vršila do zadnjega časa v stari šoli; za knjižnico, čitalnico in za vse sestanke članstva nam je služila soba, ki jo je imelo društvo v najemu. Ker nam pa ni bilo ravno prav prijetno bivati vedno pod tujo streho, se je že več let bavil vsakokratni odbor z idejo osvojit si lasten dom, kar se nam je končno vendar posrečilo z velikim trudom in z veliko požrtvovalnostjo članstva in okoliških prijateljev kat. prosvete. Blagoslovitev doma obhajamo v nedeljo 16. septembra t. l. ob 3 popoldne. Prijatelji, prihitite, da se skupno udeležimo te slavnosti!

IZ SELSKE DOLINE.

V nedeljo 26. avgusta sta prišla k nam poslancu gg. Brodar in Planina. Poročala sta nam, prvi o delu parlamenta, drugi o delu oblastne samouprave. Ob tej priliki smo soglasno izrekli zaupnico poslancem Jugoslovanskega kluba in njihovega voditelju dr. Korošcu.

Druga stvar je pobiralna akcija za nov veliki zvon farne cerkve v Selcih. Kakor obetajo, bo ta kmalu po novem letu zapel. Zatorej možje, le korajžo, da bo zvon preje na svojem mestu.

Se tretje stvari ne smem prezreti. Pri nas so gotovo ljudje vpeljali gospoko, a zato nič manj ostudno navado, da se mladi ljudje obojega spola skupaj kopljejo. Da je ta mladina povečini iz hiš, kamor redno prihaja v hišo brezverski časopis, je samoobsebi umevno. Zatorej vas vprašamo starši, ali ni velik del krivde na vas, da se je ta nesposobnost zanesla iz mesta tudi v tiho selško dolino? Potem pa jožite, da so vam vaši otroci v žalost in sramoto. Sami ste si take vzgajili in jih še vzgajate. —

TREBELJEVO.

Pri nas je letos suša veliko pridelkov vničila. Krompir je slab in živalske krme bo občutno primanjkovalo, pa tudi za ljudi ne bo boljše, ker se je vse posušilo. — V torek, dne 18. septembra bomo imeli prvič živinski in kramarski sejem, kamor vabimo kupce in prodajalce. Sejem bi se imel vr-

šiti v ponedeljek 17., pa bo isti dan sv. birna na Prežganjem.

CERKLJE.

28. avgusta je umrl na Sp. Brnlu splošno znani čebelar Luka Pavlič v starosti 78 let. Rajni je bil skozi dolgo vrsto let član Izobraževalnega društva, veliko je sodeloval pri zidavi sedanjega »Ljudskega doma«. Nad 50 let je bil cerkveni pevec, več let cerkveni ključar. Domoljubov naročnik je bil 30 let, tudi Slovenca je imel več let. Ker je sploh veliko čital — zapustil je celo, lepo urejeno domačo knjižnico — je bil precej izobražen. Med sosesčani si je kmalu pridobil glas dobrega živino-zdravnika in spretnega gospodarja. Mož je bil vseskozi globoko veren. Bil je vnet častilec Marijin, posebno pa je gorel za sv. Eucharistijo. Še v pozni starosti, ko so ga že težila leta, je vsako nedeljo po krščanskem nauku molil pred sv. Rešnjim Telesom. Za vse to gotovo uživa plačilo pri Bogu, nam pa bo ostal v blagem spominu.

SV. JURIJ POD KUMOM.

Zgubili smo dobro in skrbno učiteljico g. Dragico Rostoharjevo. Premeščena je v mesto Rače. Cenjeni gospodični želimo tam vse najboljšje!

STRANJE PRI KAMNIKU.

Stranjci spno je bilo priznano najboljšje v celi državi. Na vagono ga je šlo po železnici na Hrvatsko, v Banat, v Srbijo in še drugam. — Zdaj pa je obsojeno na smrt. Od Kamnika pa do izvira Bistrice ne sme baje nihče vzeti iz vode niti kamna več. Zakaj? Ker da so naši apnarji krivi, da Bistrica notri do svojega izliva trga svet, poplavlja bregove in uganja še druge hudobije. Čudno je to. Ze desetletja, če ne že stoletja se ukvarjajo Stranjani z apnom in so mirno izvrševali to svoje delo, zdaj pa nenkrat ta udarec. Mnoge hiše bodo ob svoj najboljši zaslužek. In če so toliko časa lahko izvrševali svoje delo in niso bili krivi teh nesreč, ki jih besneča Bistrica povzroča, zakaj se je ta gonja prav sedaj začela! — Po naši nespareti bi bilo bolj modro izreči drugačno obsodbo: Državna smodnišnica naj popravi svoje razdrapano jezero, ki so doslej zadrževali ob povodnji se valeče kamence. Če je mateha Avstrija skrbela, da so bili ti jezovi vedno v dobrem stanju, zakaj bi pa mali

SHS tega ne smela storiti?! Ali naj bo mateha bolj stroga kakor mati? Prav bi bilo, da bi se za to reč zavzeli naši poslanci. Gotovi naši ljudje oblegajo poslance z nepotrebnimi prošnjami zoper vsakdanji šolski obisk; tu naj bi zastavili svoj trud.

NAZNANILA.

n Drž. strokovna šola za puškarstvo v Kranju. Vpisovanje učencev v 1. letnik kakor tudi v ostale letnike se vrši v dnevih od 10. do inkl. 13. septembra 1923 vsa kdan od 9 do 12 in popoldne od 14 do 16 v ravnateljski pisarni zavoda. Učenci, ki se prijavijo nanovo, naj pridejo v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov in naj prinesejo zadnje šolsko izpričevalo, rojstni in krstni list in domovnico. Vsak učenec mora plačati po šl. 198 fin. zakona za leto 1923, 29 30 Din takse v fond za zdravstveno zaščito učencev. Te takse bodo oproščeni učenci, ki bodo predložili ubožni list. Šolska sv. maša je v soboto dne 15. septembra 1923 ob 9 v gimnazijski kapeli. Redni šolski pouk pa se prične v ponedeljek dne 17. sept. ob 8.

n Interesanti za medijunskega konja se opozarjajo na razstavo in premovanje konj, ki se vrši dne 21. septembra v Čakovcu. Naslednjega dne veliki sejem.

Pri prehladu, hripi, vnetju v grlu, živčnih boleznih, trganju po udih je dobro, če s pol kozarcem naravne »Franz-Josef«-grenčice poskrbimo za vsakdanje izpraznjenje prebavil. Po sodbi vseučiliških klinik se »Franz-Josef«-voda odlikuje pri polvoljni uporabi po sigurnem delovanju. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dr. Jože Rant

zobozdravnik v Škofjiloki
do preklica ne ordinira

99

Razno.

Otrok rešen iz orlovskih kreppljev. Veliki orel se je spustil iz visočine na dvorišče farne Guy Lyonsa v Ameriki in popadel s krepplji dveletnega domačega sinčka Buddyja, da bi ga odnesel v svoje gnezdo. Buddyjev petletni bratec, ki je bil poleg, se pa je z rokama oprjel Buddyjevih nožic, in krepko držal. Teža obeh je bila za ptico roparico preveč, popustila je in odletela brez plena. Torej petletni deček je rešil življenje dveletnemu bratcu.

Novo prvenstvo v plavanju. Iz New Yorka poročajo, da je presegla gospa Myrtle Hudlestonova vse dosedanje rekorde v vztrajnem plavanju. Plavala je 54 ur in 28 minut. Po tem času so jo morali potegniti z vode in se je onesvestila, kar pa pripisujejo vročini. Med plavanjem je izgubila 25 funtov na težo.

Težavna zadeva. — Sinko se bridko joče in mati ga vsa v skrbeh sprašuje, kaj se mu je pripetilo. — »Oh,« zastoče sinko, »oče pravi tebi kobila, ti njemu osel, a kaj sem potem jaz?

Slavko Savinšek:

V goliških plazovih

Povest z gorenskih planin

»Sem slišala, da dolže Matevža. Če pa Matevž sam pravi, da ga je Tilen, bo že res, ker Matevž ne laže nikdar. Čudno pa se mi zdi, da Tilna kljub temu ni na spregled. Gotovo ne ve, da so Matevža mesto njega zaprli. Ko bi mu bilo to znano, bi niti minute ne odlašal, ampak prišel takoj, da odreši Matevža. Ko bi bila bolj pri moči, bi sama šla ponj v Korošijo in ga za ušesa privlekla nazaj. Potep nemarni, da nič ne pomisli in niti vprašat ne pride!«

Janez ji pove, da je namenjen drugo jutro na Matevžev dom na Breznico. Preje da ne pride nazaj, dokler ne zve, kje je Tilen in ga ne dobi.

»Pa ga preje k meni pošlji, da mu vest izprašam in mu povem, kako je grdo puščati drugega trpeti mesto sebe!«

Tako se Janez poslovi od Mete z upanjem v srcu, da vendarle tudi ta pot njegova ni bila zaman. Ve zdaj vsaj, da bi Meta Tilna takoj sama pripeljala na Hribarjevino, čim se povrne domov.

Ko se je Janez proti večeru povrnil domov, je našel Lovračevo Lono pri Cilki.

»Že na obrazu ti berem, kost ti stara, da spet nič prida nisi opravil,« ga uje takoj pri vstopu Lona. »Kamor se utaknoš, Janez, povsod se te maslo drži!«

»Pa bi šla ti, ki te je sam jezik in strup, šent babji!« se razhudi Janez in šele na Cilkino prigovarjanje pove, kaj je opravil pri Meti.

Tilen, ki se je dolgo skrival po Koroškem in niti na Matevžev dom ni bil prišel pogledat, ker se je ba!

crožnikov, je nekega dne zopet prišel k Majdi. Čudno hrepenenje je vstalo v njem po Dobravi in še bolj po materi ter očetu Terpinu. Tako ga ni prijelo še nikdar, odkar je tovoril in tihotapil. Nikdar se ni dosti menil — vsaj na zunaj ne — za domotožje in druge take mehkode, zdaj pa mu ni dalo miru. Dolgo že ni bil videl matere, ki jo je bil pustil še napol v smrtni nevarnosti; in čeprav se je zanašal na Terpinovo zdravilsko umetnost, vendar mu je vedno in vedno govorilo v srcu, da nekaj ne more biti prav in v redu. Zato je zapustil svoje skrivališče onkraj Drave, jo lepe noči preplaval, pa se v zgodnjih jutranjih urah pojavil na Matevževem domu in začudo preplasil Majdo, ki je baš molzla v hlevu.

»Tilen!« je planila mlada žena po koncu, da bi skoro prevrnila žehhtar poln mleka, »ali si ti, ali je duh tvoj?«

»Pravi pravcati Tilen sem, Majda,« se ji nasmeje dolgin in stopi k njej v hlev. »Samo malo sem prišel spetoma pogledat, da mi kaj o Matevžu poveš.«

»Kaj bi ti pravila, sama ne vem dosti več ko ti!«

»Ali ga ni bilo nič doma? — Se je že oženil?«

»S kom neki?«

»S Cilko?«

»Cilka je menda bolna, Matevž pa zaprt!«

»Zaprt? Radi česa?« se začudi Tilen.

»Pravijo, da radi tebe.«

»Radi mene? Kako to?«

»I, dolže ga, da je nekoga ubil, ki si ga ti!«

»?«

»Ne vem natančneje. Čisto kratko pismo mi je pisala Cilka, da so ga zaprli, ker ga financar Ivan dolži uboja.«

»Da bi bil Matevž ubil financarja?«

Viri pravega veselja.

Prav tako naj bo na vsakem vrtu in vrtičku odločena posebna gredica za cve-tje. Pomlad in poletje in jesen naj imajo tam svojo zastopnico. Od vrjolice in šmar-nic, preko potonk in vrtnic pa do aster in georgin in še čez.

Seveda se pritožujete čez prah, ki ga dvignejo otroci in vozniki in avtomobili; vendar upam, da boste že našli primeren kotic, kjer bodo vaše miljenke obvaro-vane tudi pred to nesnago.

Potem pa, dekleta še naprej! Ob času večjih praznikov in večjih slovesnosti pa ponosite svoje cvetje v cerkev na oltar ali pa v družbeno sobo v podnožje svoje Matere. Ali ne bo v veselje in v ponos vsi župniji, če bodo ljudje hvalili cvet ol-tarjev in njih lepoto, če bodo videli zdrav okus, s katerim ste razvrstili svoje cvetke po oltarjih.

Ali že slišim in imam že kar polna ušesa vaših pritožb: »V cerkvi se nam vse pokvari.« Res je, da so nekatere cve-tice za cerkev in njen zrak zelo občutljive. So pa spet druge, ki tudi to prenesejo. Če boste poprosile čerkovnika, da bi vaše bolj občutljive cvetke v pondeljek ozir. na dan po prazniku vzel iz cerkve in jih po-nesel na svoj dom, dokler ne boste prišle ponje, vem, da vam bo vsak cerkovnik rad ustregel. In tako ne bo preveč škoda na vaši lastnini. Če bi se katera vendar-le pokvarila, pa nekaj žrtvujte Bogu v čast, da boste lažje to nezgodo prenesle.

In še nekaj dekleta, preden gremo narazen. Cvetje tudi na grobovih! Tako

nekam pusta in dolgočasna so naša poko-pališča, če jih prerašča samo mah in trava.

Skoro vsaka naša hiša ima na poko-pališču svoje grobove. In koliko lepši so ti grobovi, če vidimo na njih polno cvetja, nežnega in lepega, kakor pa če grobovi samevajo in čakajo, kdaj bodo Bog in nje-govi ljubi ptički zanesli kako seme na grob, da bo pognalo kal in ozelenelo. Se-veda ni primerno, če zasajamo na grobo-vih cela grmovja, ampak takole kakšna nežna spominčica, žametasta mačeha, ve-dno cvetoča marjetica in drug drobiž pa že tako lepo poživlja naša pokopališča in obenem pričra, da ljubezen do ranjkan ni še zamrla.

Se par besedi o trganju cvetic. Sveto pismo pravi, da se pravičnemu tudi živina smili. No in brez zamere, tudi cvetje po oknih in po vrtovih, da celo po travnikih in po gozdovih bo pri pravičnih našlo usmiljena srca. Nikakor ne morem in tudi nočem zabraniti tega veselja, da ne bi smeli odtrgati nobene cvetke, da ne bi smeli nikdar imeti lepo pisanega in še lepše dehtečega šopka na mizi, tudi v lase zatakati ali na prsi pripeti vam ga ne branim. Eno pa je, kar je grdo in to je, da cvetke trgamo kar s prosto roko in jih s tem ogolimo, izrujemo ali polo-mimo hujše, kakor če bi po njih bila naj-močnejša toča. Zraven pa seveda uničimo prav s tem delom sebi ali drugim vrt in marsikatero uro veselja.

Kadar si hočeš nabrati kito cvetja, vzemi s seboj prilično ojster nožiček ali škarje. Potem pa lepo mirno reži ali pa

striži in s tem boš napravil najmanj opu-stošenja.

Upam, da tako vsi ravnate po svojih vrtovih. Le tisti, ki mislijo, da morajo cve-tje krasti, tisti so kakor toča za naše vrtove. Če bi teh ne bilo! Ali da bi se jim vsaj poljubilo usta odpreti in zaprositi za en vršček. Pa ne. Ukradeno blago lepše diši. Ampak grdo je to, neizrečeno grdo, da se je tatvina tako razpasla.

Nikdar pa si ne drzni krasti cvetja po javnih nasadih ali pa po grobovih. Kar je ljubezen živih nasadila ali nasejala, tega naj naša neotesanost ne izruje. Pokojni pesnik Medved je zapisal tisto užežno prošnjo:

Ne poruj nedolžnih rož,
mrtva ti krivica bodi
ko bo v grobu mrtev mož.

Na pokopališču v Skofji Loki je tudi že pokojni župnik Tomažič svoj čas po-stavil tablico z napisom:

Rožica prosi te:
Nikar ne trgaj me!

Ti, gorenska Mina in vse druge slo-venske Mine in France in kakršne imena že imate, upam, da ste sedaj z menoj za-dovoljne. Pokazal sem tudi na vaš vir ve-selja. Bog vam ga blagoslovil! Gojite cve-tje po oknih in po vrtovih, oklepajte se ga z vso nežnostjo svoje deklinše ljubezni. In ko boste nastopile trdo križevno pot žena in mater, vzemite to ljubezen do cve-tja tudi s seboj v zakon in jo presadite v

»Menda nekaj takega. E Tebe pa tudi venomer iščejo orožniki.«

»To mi je mala skrb zdaj. Vem, zakaj. Ali po-čemu bi bil potem Matevž zaprt?«

»Tudi meni je uganka, kaj vendar bi mi bil Ma-tevž povedal, če bi bil kaj takega napravil!«

»Zato me je nekaj tako gnalo v Dobravo! Stlutil sem, da nekaj ni v redu. Se nočoj pojdem čez.«

»Da te orožniki ustrelje ali financarji!«

»E, če Bog da, ne bodo imeli te sreče!«

V mraku se je Tilen poslovil. Previdno si je po-tem izbiral najbolj skrite in nehadne poti, ker mu ne bi bilo zdaj ljubo, ako bi prišel v roke stražnikom, predno bi zvedel, kaj je resničnega z Matevžem. Zato je hodil po stezah in nad prepadi, kjer je bilo najbolj nedostopno in kjer se je spoznal le on sam ter straž-niki niso mogli najmanj sumiti, da hodi človeška noga. Tako se mu je posrečilo, da je bil okrog pol-noči za vrhom Kočne in je že menil smukniti po poti, ki je po njej nosil v oni noči streljanja ranjenega Matevža v bajto na Lepi vrh. Po tej poti pridejo orožniki malokdaj, financarji pa še redkeje.

V misli zatopljen se plazil Tilen po ozki stezi nad prepadom Zajčjega grabna in zavije ravno proti pla-nici za vrhom Kočne, ko se na ozki stezi nakrat pred njim pojavi orožnik in mu drži brez besede puško namerjeno na prsa. Tilen za hip prebledi, ali prisot-nosti duha ne zgubi. Hitro hoče planiti nazaj, toda orožnik zakliče:

»Stoj, če ne ustrelim!«

Tilen postoji. Naj li plane bliskoma naprej v puško in orožnika prekopicne v prepad? Sam bi mo-gel pasti z njim, ali pa dobiti kroglo v prsa. Toda tega ne sme, prej mora videti mater.

Zato se Tilen navidezno uda, dvigne roki in po-stoji na mestu. Orožnik, ki pač tudi ni bil pripravljen na tako srečanje, spozna, da ne bi bilo varno odložiti puške in na tem mestu uklepati Tilna, ki bi ga znal med bojem prekopicniti v prepad, veli:

»Za menoj po stezi naprej!« in se prične zadenski umikati proti planici, držeč vedno puško naper-jeno v Tilna. Tilen pa se ne gane z mesta.

»Pojdi dalje, ali pa ustrelim!« zagrozi orožnik. Tedaj se za njim oglasi nov glas:

»Koga imaš?«

»Tihotapca. Pripravi puško in verižico!« zakliče prvi drugemu nazaj, ne da bi umaknil pogled ali puško od Tilna. Ta sledi umikajočemu se in premi-šljuje spotoma, kako bi ukanil orožnika, enega ali drugega, ali pa oba. Toda zaenkrat ni rešilne misli.

Ko doseže orožnik planico in ž njo varna tla, mu stopi na pomoč tovariš, ki drži pripravljeno verižico. Prvi še vedno meri s puško v Tilna, da se ta ne more ganiti nikamor, ker bi v istem trenutku dobil kroglo v prsa.

»Daj roki!« pozove Tilna orožnik

Tedaj prvič spregovori Tilen:

»Kaj mi hočete?«

»Za zdaj samo ukleniti te, drugo boš že zvedel!«

»Čemu bi me uklepali, kaj sem storil?«

»Meniš Tilen, da te ne poznavam? Ne moreš biti drugi ko Tilen! Samo on je tolikšen, samo on si upa ponoči po tej vražji poti!«

Zdaj zopet ne ve Tilen, kaj bi. Pa se domisli ne-česa in pomoli roki orožnikoma. Brž mu ovije eden verižico okrog zapestij in zapre ključavnico.

»Vendar te enkrat imamo, Tilen! Dolgo smo pre-žali nate. Zdaj si sam skočil v past!«

Spala je osemnajst let. V nekem johannesburškem sanatoriju v Afriki se je zbudila ženska po osemnajst let trajajočem mrtvičnem spanju. Leta 1910. se je njen zaročenec smrtno posrečel. Ko je zvedela za to nesrečo, jo je objel zaspanec, ki je slišal smrti. V teku teh osemnajstih let so jo ume-tno hranili vsaki dve uri. Vzбудila se ni nenadoma, marveč polagoma.

Buta ket zuravilo. Po dolgotrajnih poskusih pri-poroča ruski zdravnik dr. Kakovski zauživanje ku-hanega mesa buče (tikve) pri hudem vnetju ledvic, pri katerem so odpove-dala že vsa druga sred-stva. Po tem uživanju se seč hitro in v podvojeni meri izloči. To sredstvo se lahko uživa brez ve-likih škod.

Jastreb z zvoncec. Na Bavarskem je ustrelil nek posestnik jastreba, ki je zvoncec okrog vratu. Je vgravnane letnice se je dognalo, da je jastreb letal že štirideset let s tem zvoncec okoli. Slučaj je imel tudi splošne posledice. V tem kraju namreč živi vera, da tisti, ki sli-ši zvonenje v zraku, po-stane v najkrajšem času nesrečen. Srečen lovec je sedaj sestrelil nesrečo z zraka.

srca svojih malih. Povejte jim: Kjer je cvetje, tam je veselje, kjer cvetje umira, tudi veselje hira.

Nove skladbe.

Nageljčki. Zbirka enoglasnih otroških pesmi, rajev in iger. Nabral Ciril Pregelj. Založila Jugoslovanska knjigarna. Stane 26 Din. Zbranih je 103 pesmic, pričenski z najpreprostejšo, ki sestoji samo iz dveh enakih not: Kako živali govore. Potem se pesmice vedno bolj stopnjujejo, kolikor pač more otroško grlo obseči in pamet umeti. Veliko pesmic je prirejenih kot igra in bodo ne samo dobrodošle šoli, temveč tudi naraščajskim voditeljicam.

Prepevajte. Knjižica »Prepevajte« stane 10 Din, kar smo v zadnji številki pozabili omenjati. Dobi se pri Sveti vojski v Ljubljani.

Domača lekarna.

V. Posebno zvest prijatelj pa je kuhinjska sol. Znana sta bruhanje krvi, krv. krvni udor. Pri drugem pride kri iz želodca in je rdeče-črna, skoro rjava. Pri bruhanju krvi pa gre ta kri iz pljuč. Ta kri je svetlo rdeča, često penasta in mehurčkasta. Dokler ne pride zdravnik, je najboljšo sredstvo pol kavne žličke kuhinjske soli. Bolnik naj sol vzame v usta in jo previdno pusti, da se razpusti, nato pa jo počasi pogoltne.

Prav poceni in enostavno sredstvo za grgranje je solna voda, ne preveč koncentrirana. Ako kašljamo ali imamo nahod ali hripavost, raztopimo v kozarec vroče vode za nožovo ko-

nico kuhinjske soli in paro močno vdihavamo. Najboljše je, če se to napravi s tekočanim vdihalnim (inhalacijskim) aparatom.

Ako nas bole zobje, pa naj izvirajo te bolečine od koderkoli, je precej dobro, umirajoče sredstvo topa kopel za noge, v kateri smo raztopili soli. V vseh slučajih, posebno pri zastrupitvah, pri katerih je predvsem treba doseči hitro in izdatno bljuvanje, pijmo toplo slano vodo. Najboljše je, ako zmešamo v kozarec tople vode kavno žličko soli in pol žličke janeža.

VI. Mleko je često neprecenljiva pomoč pri zastrupitvah. Bolniku, ki se je zastrupil z arzenikom, dajmo piti kuhano mleko, in sicer tako vroče, kakor ga le more piti. Poleg tega ga dražimo, kakor pri ostrih alkoholnih zastrupitvah, k bljuvanju s tem, da ga s peresom žgečkamo po nebu. Tudi pri zastrupitvah s svincem je kot bljuvalno sredstvo priporočati toplo mleko in surov beljak.

VII. Beljakovina surovega jajca je zelo primerno sredstvo proti učinkovanju mnogih strupov. Zlasti je učinkovita pri zastrupitvah z bakrom, ki se često pripete. Ako uporabljamo pri kuhanju kislih jedil orodje iz bakra in med, se te jedi rade navzamejo bakrove spojine. Radi tega je treba te jedi takoj preliti v drugo posodo.

VIII. Pri opeklinah pazimo, da opečena mesta ne zmočimo s kakimi vodenimi raztopinami. Mnogo boljše je, da opekline namažemo s čisto maslo in oljem. Tudi udov, ki so oboleli na protinu, ne zdravimo z vodo, ampak jih drgnimo z oljem in povežimo v vato.

IX. Pri tako zvanem kolcanju pomaga v večini slučajev, če kolihor mogoče dolgo držemo sapo ali dihanje; če pa to ne pomaga,

pa vzemimo kavno žličko zdrobljenega sladkorja, ki je napejen z vinskimi kislinami. Nato pa spijmo malo vode.

X. Tudi vroč čaj more dobro služiti. Ako se zastrupimo z znanim okrasnim grmom nagnojem, uživajmo velike množine vročega čaja. Z nagnojem se pogosto zastrupijo otroci. Zato naj bi se ta, drugače krasna rastlina prepovedala vsepovsod tam, kjer lahko pridejo otroci do nje. Vroč čaj pijmo tudi, ako se zastrupimo s čajno soljo, dalje z gobami in z voljšimi črešnjami. Jasno je, da moramo v vseh teh slučajih kar najhitreje pozvati zdravnika.

Ako obolimo radi zaužitja natronovega razjedljivega luga, ki se često pomotoma pije, ali radi zaužitja karbojne kisline, si za prvi hip pomagamo s citronovim sokom, razredčenim kisom, ovsenim sokom, surovim beljakom, pa tudi kuhanim sočivjem.

Bodimo zgled delavnosti svojim otrokom.

Znano je, da otroci radi posnemajo vse, kar delajo starejši ljudje, posebno pa oče in mati. Še prav majhne deklice stopicajo za mamo po kuhinji in sobi ter hočejo povsod pomagati. Prav tako vidimo, da nastopajo otroci v svojih igrah kot oče in mati, dečki »hodijo na delo«, deklice pa kuhajo in pestvajo svoje punčke prav kakor mame.

Matere imajo vobče več potrpljenja z

Zastopnike

v vsakem kraju (tudi v večji vasi) iščemo. Dober naslov: Pomočbe z značko 1 Din za odgovor na „BIOKEMIJA“, Zagreb, Hatova ulica 25.

100

Sršeni napadli avtomobil. Težka avtomobilska nesreča se je pripetila v Espansingu pri Bodenskem jezeru v Nemčiji. V avtomobilu je sedelo osem oseb. Nenadoma je napadel izletnik cel roj sršenov. Napad je bil tako hipen in neričakovan, da je toler, hoteč se ubraniti pikajočih živali, zavozil z vso silo v drevo. Vse osebe so se pri tem težko ranile in so se morale prepeljati v bolnišnico. Tudi avtomobil se je težko poškodoval.

Premoženje zgrelo v peči. Nekateri ljudje imajo grdo navado, da hranijo denar v peči, češ, tu je še najbolj shranjen. Neke Parižanka je imela v peči shranjenih pet tisoč frankov v bankovcih. Čez čas je pozabila, kam je shranila bankovce, oziroma se ji je mudilo zakuriti peč in se v tej naglici na bila spomnila nanje, zakurila in vsi bankovci so zgoreli. Kupček pepela je ostal od vseh njenih dolgoletnih prihrankov.

V vlakcu. Stasa dama, ki ni mogla prenašati tobakovega dima, reče takdilcu: »Čujte gospod, kaj pa držite cigareto nepre-slano v ustih?»

Toda Tilen molči. Tilen samo premišljuje, kako bi in kaj, da se oprostí. Mater mora videti, zvedeti mora, zakaj je Matevž zaprt.

»Gremo!« stopita orožnika tesno k Tilnu in ga vzameta v sredo. Oba držita puški za strel pripravljene. — Obrnejo se proti desni, na goliško stran. Dokler gre pot po ravnini, moreta orožnika vstric Tilna. Ali svet se vedno bolj nagiba, pot zavije med pečevje in postaja ozka in nehodna. Noč je bolj temna ko svetla. Zato je treba iti drug za drugim. Spredaj gre orožnik, v sredi Tilen, za njim drug orožnik. Tilen hodi miren, na obrazu se mu zdaj zaigra predznen nasmešek. O, Tilen je že sklenil v svojem srcu! Zdi se mu, po kateri poti bodo šli in na to pot računa. Ve, da je niže doli nad Rudnikom globel, kjer ni možno iti s puško na strel pripravljeno in kjer on bolje pozna pot kot orožnika. Če bo dovolj uren, se mu mora posrečiti. Vso pot Tilen tiplje in poskuša verižico okrog zapestij, kolikor mu dopušča vez. — Oprezno tiplje ob njej ter jo spravi med palec in kazalec desne roke. Noče se udati zapahek. Tilen ve, če bi potegnil, bi utrgal; ve tudi, če bi sunil z obema rokama s silo, bi verižico utrgal. Ali to bi storil le v skrajnem slučaju, ker bi ropot opozoril orožnika. Zato oprežno, sila oprežno vleče znova. Čuti, da se zapahek krivi. Tilen vleče, da mu pot lije po obrazu. Zčaj: Tilen zakašlja glasno, lahek sunek, ki se med njim Tilen navidezno spotakne in s čevljem močno udari ob kamenje, pa obenem potegne in razvleče zapahek na ključavnici toliko, da zmuzne člen verižice raz njega. Ko se Tilen vzravna, prime trdnje sproščeno ključavnico in pri tem izmuzne desno roko iz objema verižice. Vendar samo toliko, da zrahlja tesno vezi. Mirno še naprej drži roki v verižici in gre dalje svojo pot.

Tesen, ki Tilen stavi svoje upanje vanjo, se pričinja; Tilen se zdaj v resnici spotakne toliko, da ne omahne.

»Dajte, odklenite me, nisem vajen te poti; z zvezanima rokama pa se ne da hoditi!« poprosi orožnika.

»Bi jo rad popihal, kajne? O le skušaj, le butaj ob tla, rokomavh, ne bo ti škodilo! Boš že pazil, da si črepinje ne razbiješ!« se mu roga orožnik. A pri tem se mu samemu spodrsne, da komaj ujame ravnotežje. Tilen se snuži. Bo šlo, bo!

Pridejo globeje v tesen. Orožnika se vedno bolj spotikata, sujeta v kamenje. Tudi Tilen navidezno dela isto in pri tem glasno robanti, da bi še bolj preslepil orožnika. Vedno bolj se bližajo mestu, kjer se Tilen vzleč temnjavi in strmini dobro spozna. Prvi orožnik zavije po strmini navzdol. Tilen tesno stopi za njim in mimogrede z ного prevale kamen od strani na sredo steze. Zasliši, da se orožnik za njim opteče nad kamnom. Zdajci se Tilen bliskoma obrne, pripogne, zgrabi z obema rokama, ko je zadnji hip iz verižice potegnil desno roko, orožnika okrog pasu, predno se je mogel ta zavesti od optečenja, ga sune kvišku, zavihlji okrog sebe in ga zalučil s strahovito silo v spredaj omahujočega orožnika. S strašno pezo prileti zalučani orožnik ravno v hrbet svojemu tovarišu in oba se prevrneta po strmi poti ter ne moreta najti, kamor bi se poprijela. Preden sta se ustavila, je Tilen že planil po poti nazaj gori okrog ovinka ter utonil v noč in gmajno.

Z največjim naporom lezeta orožnika dalje po stezi nazaj in kar v slepo streljata v noč. Morda se jima posreči s strelji priklicati kakoga tovariša na pomoč.

Tilen pa plane, ko je zavil okrog ovinka, z enim samim skokom v desno, se požene v visečo strmino

otroki nego očetje, dasi so tudi take matere, ki nočejo odgovarjati na vprašanja svojih otrok, ampak jih pode od sebe, ker so jim presitni. Z očetji je še hujše. Pri kakršnekoli delu imajo pipo ali cigaro v ustih in ne ljubi se jim odgovarjati na vprašanja otrok, ki se jim zde preneumna. Tako ni prav. Starši so prvi poklicani učitelji svojih otrok, ki so dolžni dajati jim prvi pouk.

Seveda gredo včasih otroška vprašanja v brezkončnost in spravljajo starše v zadrego, vendar ne smeta oče in mati nikoli z grda zavrniti radovednih otrok. Na vprašanja, ki se tičejo stvari, ki bi jih otrok ne umel, naj jim lepo povedo, da tega ne morejo še razumeti, razumeli pa bodo, ko bodo večji. Posebno če otrok izprašuje o delu, katero vidi, da delajo starši, ne sme se ga nagnati nikoli.

Kakor se uče in nauče deklice pri skrbnih in pridnih materah vseh hišnih del, tako naj bi se dečki učili pri svojih očetih vsakovrstnega dela. Naj bo oče kmet, delavec ali uradnik, dobro je, če zna pri pohištvu popraviti, ako se kaj polomi, stre ali kako drugače pokvari. Če dečki vidijo, da se oče ne zmeni in ne prime nikoli za tako delo, ne bodo tudi oni delali nikoli kaj takega. Mesece, celo leta imajo ponekod podložene omare, ker se je noga odlomila, na vseh koncih in krajih manjkajo na pohištvu tisti izrezljani okrasni, katere so do zadnjega časa devali na pohištvo. Omare se ne zapirajo, ker so pokvarjene ključavnice itd. Vse to bi se dalo z lahkoto in v kratkem času popraviti, ko bi se prišlo v roke takoj. Oče ne

zna, ker se ni nikoli potrudil, nikoli poskusil, nikoli pregledal, kako je bilo pritrjeno to ali ono, kako je narejena in vdevana ključavnica, ki ne zaklepa že več let.

Sinovi, ki vidijo svojega očeta, kateri se ne dotakne nobenega dela razen svojega poklicnega, doraščajo tudi taki in tako gre z roda v rod. Kjer so pa očetje pridni in popravljajo vsako škodo vpricho svojih sinčkov ter jim govore: vidiš, tako in tako mora biti to, tako in tako ono, si dečki vse lepo zapomnijo in poskušajo še prav mladi z enakim delom.

Kjer oče nima smisla za dom in mu je vseeno, kako je doma, bodo tudi sinovi taki, da jim ne bo mari, kakšno bo stanovanje. Svoj prosti čas bodo posedali po gostilnah, saj ne bodo vedeli, kako naj ga uporabijo doma. Taki možje pa ne bodo tudi nikoli znali ceniti, koliko se žena trudi in ubija z gospodinjstvom in domom.

Meh za smeh.

Iz navade: »Marta je bila zaposlena v uredništvu ter imela nalogo odgovarjati dopisnikom. Nekega dne jo njen ljubimec poklice telefonično:

»Ali si prejela moje pismo?« »Sem.« »Jaz mislim ono pismo, v katerem te prosim za roko?« »Da.« »Zakaj pa mi nisi odgovorila?« »Vinko, ali ne veš, da si pozabil priložiti znamko za odgovor?«

*

Polica: »Gospodična, radi prehitre vožnje z avtomobilom, vam bodo licenco vzeli.«

Šoferka: »Ne morejo mi je vzeti, saj je niti nimam.«

*

Francek: »Nič nisem jokal pri zobozdravniku.«

Oče: »Tu imaš pet dinarjev, res si bil tako pogumen. Je-li zelo bolelo?«

Francek: »Nič. Zobozdravnika ni bilo doma.«

*

Benedik je poslal najmlajšega sina v mlin, da pokaže mlinarju vzorec pšenice ter ponudi v nakup. Mlinar je pšenico prespal z ene roke na drugo ter zadovoljno kimal, kajti tako lepega zrna še ni videl.

»Zelo lepa pšenica, fant. Povej očetu, da vso kupim od njega. Ali jo ima veliko?«

»Prav dosti je ne bo,« odvrne fant, »ker so te-le tri pesti celo dopoldne izbirali.«

*

Zavrtarjev Gašper je bil v službi pri nekem trgovcu s pohištvo. Silno je bil neroden in kar mu je bilo ukazano, je napravil narobe. Še enkrat je poskusil z njim in že je mislil, da je vendar enkrat pravilno ukrenil, ko se vrata odpro in Gašper treščiči dragoceno mizo na tla ter si brisal pot s čela.

»Pretežka je bila zame,« je dejal stokajoč, »ravno na pol pota sem bil, pa ni šlo več, zato sem pa mizo nazaj prinesel.«

*

Samogovor. »Pregovor pravi, vsak začetek je težak. Pri dolgovih je pa ravno narobe, začetek je lahek, a konec težak.«

brežine, zgrabi z roko za drevo, ki visi v pot, se zavilhti ob njem na parobek in plane dalje v goščavo. Tam počene za hip v grmovje, poslušaj v noč in kmalu zasliši težke, nerodne korake po poti nazaj gor. Posrečila se mu je ukana. Nekaj časa še čaka v grmovju, nato pa se splazi navzdol vstric poti ravno v nasprotno smer kot gresta vanjo orožnika. Brž prične teči nekaj časa sporedno s potjo, dokler ne zavije na levo in se spusti na vso moč v dir proti Lepemu vrhu. V tej naglici niti ne opazi ne, da verižica še vedno opleta okrog zapestja leve roke.

Tako teče Tilen uro dolgo, ko priteče do bajte pod Lepim vrhom. Tam udari v duri, da odskočijo in plane naravnost h pogradu.

»Mati!«

»Tilen, sin!« se zažene mati Meta iz spanja raz pograd k njemu in ga stisne k sebi, da meni fant, da mu kosti pokajo. Pri tem mater oplazi po roki mrzla verižica.

»Tilen, kaj je zopet?« prestrašeno in ostro plane iz matere.

»Ušel sem orožnikom!«

»Si zopet ubijal?«

»Nisem topot, mati! Samo malo sem enega začul v drugega!«

»Naj verjamem? — Zdaj pa povej, kar mi imaš še povedati, potlej pa pojdi v Fužino in se javi tam orožnikom,« reče mati Meta trdo in trpkno, da Tilen onemi od začudenja.

»Zakaj, mati?«

»Vprašaj še? Ne veš?«

»Kakor Bogu Vam povem; ne vem!«

»Hvala Bogu za to tvojo besedo, sin, sicer bi te v obraz udarila!«

»Kaj je, mati, z Matevžem? Majda mi je rekla, da

je menda radi mene zaprt, ker je obdolžen, da je nekoga ubil. Toda radi ubitega financarja vendar mene slede!«

Tedaj povedo mati Tilnu na kratko, kar so bili zvedeli od ljudi in jim je Janez povedal. Tilna obliva mrzel pot, tako da pozabi na vse in niti verižice ne sname z roke.

»Mati, še nocoj grem in se jim javim. Niti minute ne sme Matevž radi mene ostati v zaporu! O, mati, slutil sem prav: financar Ivan je krivo pričal, da se Matevža znebil!«

Mati povedo Tilnu še na kratko o plazu na Golic, o nesreči obeh financarjev ter o Cilkini bolezni, kolikor so pač vedeli. Toda ura hiti, Tilen vidi, da pričena siliti čez vrhove v dolino dan, zato se pripravi, da odide.

Tesno se oklene matere in mati njega...

»Sin moj, ne bova se menda več videla. V ječo ne bom hodila k tebi, ker te nočem videti uklenjenega in zaprtega. Ali molila bom zate do poslednje ure svoje. In oče tudi!«

»Mati, mati!« se je oklene sin znova in Meta čuti na svojem licu solzo, prvo Tilnovo solzo po dolgih letih. Zato ga poljubi, prvič poljubi v njegovi zreli dobi. Potem ga pokriži in odrine od sebe.

»Z Bogom, Tilen!«

»Z Bogom, mati! Pozdravite očeta!« še sune dolgi fant iz sebe, vrže verižico raz roko na tla, se obrne in plane skozi duri v novo se rodeči dan.

Pri Hribarjevih se ravno poslavlja Janez od Cilke, da gre Tilna na Koroško iskat. Mati zavezujejo Janezu potno bisago. Kar naenkrat pretrga jutranji mir močno pasje lajanje na dvorišču, isti hip planejo nagli koraki mimo oken in na prednje uri nekdo močno in hlastno potrka.

Ledolomci

Vsi so z zanimanjem sledili poteku prodiranja ruskega ledolomca »Krasina« skozi debelo in kompaktno maso ledu, da oi rešil ponesrečenca Viglieri-jeve skupine. Vsi so pripisovali veliko važnost ledolomcem pri reševanju delih zadnjih ponesrečenec na Severnem tečaju. Mnogo se je govorilo o večjem ali manjšem uspehu teh severnih poizvedovalnih sredstev in o velikih težkočah, ki jih bodo imeli ti ledolomci. Lahko trdimo, da je ledolomec »Krasin« radi nezdržovalnosti svoje posadke dosegel dva rekorda in sicer: »Krasin« je bila prva ladja velike tonaže, ki je plula v oni zemljepisni širini in tudi prva vseh vrst ladij, ki je prišla čez osemdeseto stopinjo v onem letnem času.

Edina ladja, ki bi prišla tu v poštev, je ladja »Sofia« s katero se je posrečilo Nordenskjöldu v letu 1868. priti skoro do 81 in pol stopinje. Toda moramo poudariti, da je bil tistikrat september, ko je led v največjem talenju.

Citatelje bo gotovo zanimalo, v čem obstoji na splošno naloga ledolomcev ter kakšna je njihova struktura.

V neki gosposki družini so zelo pabili na to, da otrok, katerega so imeli, ni govoril, ako ni bil vprašan. Posebno pa je moral molčati, kadar je oče čital.

Nekega večera je prihitel Radko v sobo, oče je bral, mati pa je pisala... »Mama, ali smem nekaj povedati?« »Ne, Radko,« ga je mirila mati, »ali ne veš, da ne smeš govoriti, kadar oče bere. Počakati moraš, da časopis odloži.«

Oče pa je še bral in ko je končno dokončal, se je obrnil k sinkotu: »Kaj pa si hotel preje povedati, Radko?«

»Zdaj je že tako ali tako prepozno,« odvrne sinek, »hotel sem le povedati, da ne morem pipe vodovoda zapreti, zdaj je pa že vsa klet v vodi.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebšline ali prodajajo svoje pridelke ali klikej poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajejcev in narobe.

Polhove kože

In vse druge kupuje v vsaki količini in skoraj celo leto: Zdravilš, Ljubljana, Florijanska ulica 9.

Milinarja dobro izurjenega, kateri je večje tudi malih tesarških del, se sprejme. Pogoj po dogovoru. Prednost imajo oženjeni. Simon in Zarnikovi Krtina 41.

Kovaškega učenca

zdravega in krepkega, ki ima prirojeno veselje do te obrti, sprejemem takoj pod zelo ugodnimi pogoji. Franc Klemen, kovač, Smarčca 21, p. Kamnik.

Sadni mlini poceni na prodaj. - Jože Mostar, Illova 16, Ljubljana.

Razno usnje in čevlje

dobite po najnižjih drevenih cenah, stalno v zalogi pri Petriču, Selšček 39, Begunje pri Rakeku.

Prodaj 6 orolov gozda v Podsmreki in več parcel travnika in njive. Istotam se prodajo sadovnjak s 50 drevesi, največ in lepo gospodar. stavbo, iz katere bi se napravila lepa hiša. Stoji na zelo lepem prostoru, 1/4 ure od Ljubljane. Zelo primerno za delavca ali obrtnika. Jos. Mariško, Komantija 2, p. Dobrova.

Vajenca, lajraje s delom, žele sprejme takoj Joško Sedlar, čevl. mojster, Ljubljana, Hrvaški trg 4.

Hiša z vrtom

novozgrajena in z večjo delavnico, mizarским orodjem se vesled smrti lastnika po nizki ceni prodaja. Hiša se nahaja ob okrajni cesti Rimske Toplice - Laško. Več se izve pri Francu Gabršek, Sv. Marijeta, pošta Rimske Toplice.

Fotoaparati lesena kamera, vel. 13 x 18, najboljši Zeiss-objektiv in ves pribor, ugodno prodam. Ogleda se v drogeriji „Adrija“, Ljubljana.

Pant priden in pošten, se sprejme takoj v kovaško obrt. Naslov v upravi pod št. 8426.

Vajenca sprejemem. - Jernej Legat, kolar, Naklo.

Čevljarskega vajenca

sprejme Logar Franc, Suha nad Kranjem 4. Hrauo in stanovanje v hiši.

Hišo kupim z malim posajstvom, pripravno za trgovino. Ponudbe na upravo lista pod „Hiša“

Bukova drva, lepa, suha, ponudite I Pogačnik, Ljubljana, Bohoričeva ul. 5. - Telefon 2059 - Plačam takoj.

Mizarškega vajenca

sprejemem. - Viš 106 pri Ljubljani.

Vajenca, krepkega, 15-16 let starega za podkovsko in kovaško obrt sprejme Pavel Sterle, kovač, Brest 29, pošta Ig.

PERI SA BENZIT

K.E.

Pogovor dveh gospodinj!

„Kaj delaš da imaš sedaj vedno tako bleščeče belo perilo?“

„O, to ni nikakoršna tajnost! Vporabljam **BENZIT-NADMILO**, katero razkroji nesnago in maščobo bolje, kakor vsako drugo milo ali belilo. Pri vporabi **BENZIT-NADMILA** je kuhanje beloga perila nepotrebno, ker zadostuje popolnoma tudi vroča voda. **BENZIT-NADMILO** čisti celo v mrzli vodi! In kako prijeten, očežujoč vonj ima moje perilo, kadar operam leto z **BENZIT-NADMILOM**! Nobeno pralno sredstvo je v stanju, takmovali z **BENZIT-NADMILOM**, nobeno ne daje perilu tako bleščeč sijaj in prijetni vonj! Pranje z **BENZIT-NADMILOM** je tudi cenejše! Pri pranju z **BENZIT-NADMILOM** porabi se istega polovico manj kakor drugega mila.

Dobro se v meh drug gorilnik in ingovnik belilni sredstvo. Sijaj in svetlost. D. 2. in 3. razred.

Benzit-Nadmilo

TVORNICE ZLATOROG MARIBOR

PERI SA BENZIT

VEČJE POSESTVO SE ODDA V NAJEM
 z gospodar. poslopji, živino in orodjem ali drugače na polovico dohodkov. Posestvo je v dobrem stanju, priprav. za živinorejo, blizu želez. postaje. Primerno za družino z več odraslimi člani. Sprejmejo se le pošteni, ki imajo veselje do živinoreje. - Oglasiti se je do 20. septembra. - Naslov se izve v upravi »Domoljuba« pod št. 8623.

Cosulich Line-Trst

Najnov. svetovnozn. ekspresne motorne veleladje
Saturnia in Vulcania
 24.000 ton - 21 milj hitrosti na uro
 Brzovozni promet preko Atlantskega oceana
 iz Trsta v New-York in Južno Ameriko.

Zahtevajte takoj brezplačna in točna pojasnila:

Simon Kmetec

zastopnik za Slovenijo in Prekmurje
 Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13
 (Prva cesta desno od kolodvora.)

Lep in neomejeno trpežen tlak iz
cementno-mozaičnih ploč

za cerkve, veže, kuhinje, hodnike, trotoarje okrog hiš v raznih barvah in vzorcih ter drugo stavbeno blago iz cementa: podboje, stopnice, nagrobne spomenike itd., izdeluje **IVAN GOSTINČAR**, cementarna, Pečata, p. Dol pri Ljubljani.

Kadar kupujete
štrange, vrvi, uzde,
afre, špago in druge
vrvarске izdelke

kupujte samo
 najboljše blago,
 ki ima privezано takole rudečo znamko:

V vsako hišo Domoljuba!

Kupci smo tudi za:
deteljno seme, ilizol,
 proso, kumno, laneno
 seme, travna semena,
 mravljinčna jajca, borovnice i. t. d.

Kreditno društvo Kranjske hranilnice
 v Ljubljani, Knaflijeva ulica št. 9.
 Ustanovljeno leta 1873.
 daje trgovcem in obrtnikom kredite po najkulantnejših pogojih.
 Telefon št. 2420.
 Račun pri čekovnem uradu v Ljubljani št. 10.680.

PREKLIC.

Jaz Janez Pogačnik, posestnik, Sp. Lipnica 14, p. Kamna gorica, preključujem očitke, katere sem govoril v svoji razburjenosti pri g. šol. referentu sr. poglavarstva v Radovljici o g. Ivanu Žagarju, nadučitelju v Kamni gorici. Janez Pogačnik.

TVORNICA KEM. IN OLS. BARVILAROV FIRNIJA IN STEKLENA DRUŠTVA Z. OZ. LJUBLJANA

ORIENT

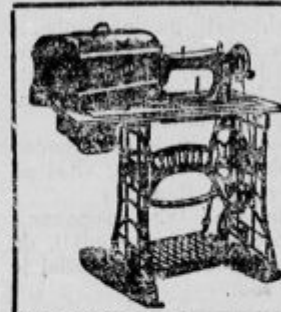
LAKI, TERPENTIN, STROJNO OLE, UMETNIŠKE BARVE, PRAŠNO OLE, COPICI, FIRNEZ, OLSKE BARVE, KRISTALNOJNATE BARVE

PRDADAJALNA DUNAJSKA C. 14 LJUBLJANA
 POLETRGOVINA SCHNEIDER EVEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE!!

ŽIMA najboljša in najcenejša pri
M. Masterl
 tovarna žime
 Stražišče pri Kranju.

Polhovne kože kupite in dobro plačate
 L. ROT, LJUBLJANA — Mestni trg 9.

Najpopolnejši
STÖWER
 šivalni stroji
 za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.
 Preden si nabavite stroj, ogledite si to izrednost pri tvrdki
L. Baraga,
 Ljubljana
 Selenburg, ul. 6/1.
 Brezplačen pecek
 15 letno jamstvo.

Novost za Ljubljano!

Šoferska šola

oblastv. koncesionirana, za poklicne šoferje, dame in gospoje. Teoretičen in praktičen pouk v vožnji. Posebej tečaj za dame. — Otvoritev 1. oktobra 1928.

Priglasitve in pojasnila doje
šoferska šola K. Čamernik
 Ljubljana, Dunajska c. 36. Telefon 2236

OBLEKA

iz močnega sukna 465 Din, šerjota 430 Din, kamnarna 300 Din, delavske hlače 58 Din, hlače iz sukna 36 Din, karnova 160 Din, fantovska obleka iz sukna 100 Din, iz pamučne tkanine 62 Din, zimska sukna double, kroška 300 Din, dolga 300 Din, fantovska sukna 200 Din, klobuk trpežen 56 Din, fani 70 Din, moderen 88 Din, iz pliša 125 Din, iz zašije 180 Din, v.o. v najboljši kvaliteti v sp. šilja veletrgovina
R. STERMECKI, Celje št. 13 Slov.
 Zahtevajte zastoj takoj ilustrovani cenik z več tisoč slikami. Kar se uga a se zamenja ali vrne denar. Narodila ces 800 Din poštnine prost.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzovjav.: Gospobanka.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.--, vloge nad Din 300.000.000.--.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**